

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमास्तमहादेशिकाय नमः
श्रीसीतालम्बणभरतशङ्करहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

श्रीमद्रामायणे बाल्मीकीये आदिकार्ये बालकाणे
॥ द्विचत्वारिंशः सर्गः ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीसीतालम्बणभरतशक्रेणहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

॥ द्विचत्वारिंशः सर्गः ॥

अंशुमतो भगीरथस्य च तपस्या ब्रह्मणा भगीरथस्याभीष्टं ररं
प्रदाय गङ्गां धारयितुं शिरस्य प्रसादनार्थं प्रयतितुं तस्मै
सम्प्रतिदानम्

कालधर्मं गते राम सगरे प्रकृतीजनाः।
राजानं रोचयामासुरंशुमन्तं सुधार्मिकम् ॥ 1.42.1 ॥

स राजा सुमहानासीदंशुमान् रघुनन्दन।
तस्य पुत्रो महानासीद् दिलीप इति रिश्रुतः ॥ 1.42.2 ॥

तस्मै राज्यं समादिश्य दिलीपे रघुनन्दन।
हिमरच्छिखरे रम्ये तपस्तेपे सुदारुणम् ॥ 1.42.3 ॥

द्वात्रिंशच्छतसाहस्रं रर्षाणि सुमहायशाः।
तपोरनगतो राजा स्वर्गं लेभे तपोधनः ॥ 1.42.4 ॥

दिलीपस्तु महातेजाः श्रुत्वा पैंतामहं रधम्।
दुःखोपहतया बुद्ध्या निश्चयं नाध्यगच्छत ॥ 1.42.5 ॥

कथं गङ्गारतरणं कथं तेषां जलक्रिया।
तारयेथं कथं चैतानिति चिन्तापरोहभरं ॥ 1.42.6 ॥

तस्य चिन्तयतो नित्यं धर्मेण रिदिताम्नः।
पुत्रो भगीरथो नाम जञ्जे परमधार्मिकः ॥ 1.42.7 ॥

দিলীপস্ত মহাতেজা যজ্জৈর্বহুভিরিষ্টরান্।
ত্রিংশদ্বর্ষসহস্রাণি রাজা রাজ্যমকারযৎ ॥ 1.42.8 ॥

অগৎরা নিশ্চযং রাজা তেষামুদ্ধরণং প্রতি।
র্যাধিনা নরশাদূল কালধর্মমুপেযিরান্ ॥ 1.42.9 ॥

ইন্দ্রলোকং গতৌ রাজা স্বার্জিতেনৈর কর্মণা।
রাজ্যে ভগীরথং পুত্রমভিষিচ্য নরর্ষভঃ ॥ 1.42.10 ॥

ভগীরথস্ত রাজর্ষির্ধার্মিকো রঘুনন্দন।
অনপত্যো মহারাজঃ প্রজাকামঃ স চ প্রজাঃ ॥ 1.42.11 ॥

মন্ত্রিষ্ৱাধায় তদ্ রাজ্যং গঙ্গারতরণে রতঃ।
তপো দীর্ঘং সমাতিষ্ঠদ্ গোকর্ণে রঘুনন্দন ॥ 1.42.12 ॥

ঊর্ধ্বরবাহুঃ পঞ্চতপা মাসাহারো জিতেন্দ্রিযঃ।
তস্য র্ষসহস্রাণি ঘোরে তপসি তিষ্ঠতঃ ॥ 1.42.13 ॥

অতীতানি মহাবাহৌ তস্য রাজ্ঞো মহাত্মনঃ।
সুপ্রীতো ভগরান্ ব্রহ্মা প্রজানাং প্রভুরীশ্বরঃ ॥ 1.42.14 ॥

ততঃ সুরগণৈঃ সার্দমুপাগম্য পিতামহঃ।
ভগীরথং মহাত্মানং তপ্যমানমথাব্রবীৎ ॥ 1.42.15 ॥

ভগীরথ মহারাজ প্রীতস্তেহহং জনাধিপ।
তপসা চ সুতপ্তেন ররং ররয সুব্রত ॥ 1.42.16 ॥

তমুরাচ মহাতেজাঃ সর্লোকপিতামহম্।
ভগীরথো মহাবাহুঃ কৃতাঞ্জলিপুটঃ স্থিতঃ ॥ 1.42.17 ॥

যদি মে ভগরান্ প্রীতো যদ্যস্তি তপসঃফলম্।
সগরস্যাত্মজাঃ সর্বে মত্তঃ সলিলমাপ্নুযুঃ ॥ 1.42.18 ॥

গঙ্গাযাঃ সলিলক্লিন্বে ভস্মন্যেষাং মহাত্মনাম্।
স্বর্গং গচ্ছেযুরত্যন্তং সর্বে চ প্রপিতামহাঃ ॥ 1.42.19 ॥

দেব যাচে হ সন্ততৈ নারসীদেং কুলং চ নঃ।
ইক্ষ্বাকুণাং কুলে দেব এষ মেহস্ত বরঃ পরঃ ॥ 1.42.20 ॥

উক্তরাক্যং তু রাজানং সর্লোকপিতামহঃ।
প্রতুরাচ শুভাং রাণীং মধুরাং মধুরাম্বরাম্ ॥ 1.42.21 ॥

মনোরথো মহানেষ ভগীরথ মহারথ।
এবং ভরতু ভদ্রং তে ইক্ষ্বাকুকুলবর্ধন ॥ 1.42.22 ॥

ইযং হৈমবতী জ্যেষ্ঠা গঙ্গা হিমবতঃ সুতা।
তাং রৈ ধারযিতুং রাজন্ হরস্তুত্র নিযুজ্যতাম্ ॥ 1.42.23 ॥

গঙ্গাযাঃ পতনং রাজন্ পৃথিবী ন সহিষ্যতে।
তাং রৈ ধারযিতুং রাজন্ নান্যং পশ্যামি শূলিনঃ ॥ 1.42.24 ॥

তমেরমুকত্বা রাজানং গঙ্গাং চাভাষ্য লোককৃৎ।
জগাম ত্রিদিবং দেবৈঃ সর্বৈঃ সহ মরুদগণৈঃ ॥ 1.42.25 ॥

॥ ইত্যর্ষে শ্রীমদ্রামায়ণে বাল্মীকীয়ে আদিকাণ্ডে দ্বিচত্রারিংশঃ সর্গঃ ॥